

och behjertat derigenom, att Första Kammaren efter en kort diskussion och Andra Kammaren utan någon sådan bifallit Lag-Utskottets tillstyrkande förslag; men någon skrifvelse till Kongl. Maj:t angående detta Riksdagens beslut blef, förunderligt nog och såsom ett exempel utan like, icke af Lag-Utskottet aflåten, hvarföre frågan vid så väl 1869 som 1870 årens riksdagar ånyo väcktes och likaledes då af Lag-Utskottet tillstyrktes äfvensom af Andra Kammaren biföllos, hvaremot Första Kam-maren fann för godt att, i motsats till hvad som skedde 1867, afslå Utskottets tillstyrkan, vid ena tillfället utan något enda uppgifvet skäl och vid det andra på ganska underhaltiga sådana. Af denna anledning och med full öfvertygelse om obil-ligheten af förutnämnda lagstadgande får jag på anförda skäl värdsamt föreslå:

att 4 § i 26 kap. Byggningsbalken får den förändrade lydelsen, att alla inom häradet blifva skyldiga att i byggande och underhåll af tingshus och fängelse efter fyrktal deltaga.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 20 Januari 1871.

O. B. Olsson.

N:o 10.

Herr O. B. Olsson: *Om upphörande af de i Bankoreglementets 137 §
omförmälda välgörenhetsbidrag.*

Tider hafva funnits, och det icke länge sedan, då Sverige icke hade något ordnad fattigvårdsväsende, utan de behöfvande måste nöja sig med de nådesmilor, som den kristliga barmbertigheten täcktes meddela. Ömheten för den lidande klappade då på hvarje dörr, der något hopp om öppning af en gifmild hand kunde förefinnas, emedan en filantropisk lagstiftning ännu icke hade öppnat någon möjlighet för den behöfvande att på rättgångsväg tilltvinga sig ett understöd, som då endast betraktades såsom frivillig gåfva, men numera anses såsom rättmätig fordran.

Under sådana förhållanden uppsökte de fattigas vänner hvarjehanda hjälpkällor: kollekt i kyrkorna, frivilliga gåfvor vid bröllop, barndop och andra festligheter, procentafgifter af bouppteckningar, sjömansafgifter och hvad annat af mångahanda slag man kunde påfinna. Bland annat anså's Riksbanken böra af den välsignelse, den genom sina vinstmedel årligen inskördade, dela något med sig till de fattiga, och sålunda har efter all sannolikhet nuvarande 137 § i Bankoreglementet tillkommit.

Andra tider medföra annat åskådningssätt och andra principer. Fattigvården är numera icke grundad på den enskilda barmhertigheten, utan just till följd af den enskilda obarmhertigheten förvandlad till en kommunal skyldighet. De ofvan nämnda hjälpkällorna äro i följd deraf i det närmaste tillstoppade. Bouppteckningsprocenten till de fattiga utgår icke mer, gåfvorna vid bröllop och barndop äro afskaffade, och man inser mer och mer, att det, som i sådan mening kallas gåfvor till de fattiga, är i sjelfva verket gåfvor till kommunen, således till de skattdragande och i många fall till de rike. Det torde då vara på tiden, att äfven Riksbanken upphör att vara en fattigvårdsanstalt eller barmhertighetsinrättning.

Under sistlidna riksdag vågade jag såsom ledamot af Banko-Utskottet reservera mig emot Utskottets tillstyrkande angående detta ämne. De skäl, som af några talare, under frågans behandling i Kammaren, anfördes, anser jag vara så svaga, att de ingalunda afskräcka mig från att förnya mitt yrkande. Att stadgandet om fattiggåfvor från Riksbanken bör, såsom en talare tycktes antaga, kvarstå till följd af sin höga ålder, kan jag icke erkänna, enär den afskaffade bouppteckningsprocenten obestriddligen var vida äldre och måste ändå vika för nyare principer som gjort sig gällande. Att det bör kvarstå, emedan några verk och inrättningar skulle hafva i Banken gjort uppsägbara depositioner och för den skull hafva anspråk på gåfvor från Banken, kan jag lika litet godkänna, enär frågor af sådan beskaffenhet heldre böra underkastas rättslig undersökning, så att en hvar får hvad honom tillkommer, ty det är efter min uppfattning staten ingalunda värdigt att betala skuld med nådegåfvor. Återstår sålunda blott ett enda skäl, som möjligen må tillerkännas något värde, nemligen det stora behovet för dem, som icke hafva några giltiga anspråk på bidrag af kommunerna, såsom t. ex. Malmqvistska inrättningen. Men äfven med erkännande af detta, kan jag ej finna Riksbanken vara det forum, hvartill de behöfvande hänvisas, utan må då, i fall Riksdagen efter pröfning finner sådana anslag böra beviljas, dessa anvisas på Riksgälds-kontoret, men alldeles icke på Riksbanken.

På grund af hvad jag sålunda anført, vågar jag vördsamt föreslå:

att de i Bankoreglementets 137 § upptagna så kallade välgörenhetsbidrag icke må vidare från Riksbanken utbetalas.

Om remiss till Banko-Utskottet anhålles.

Stockholm den 21 Januari 1871.

O. B. Olsson.